

dr Maria Krystyna Szmigel

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

Polskie Towarzystwo Diagnostyki Edukacyjnej

Regionalna diagnoza osiągnięć na poziomie maturalnym w województwie małopolskim na podstawie danych zastanych

Streszczenie

Artykuł przedstawia regionalną diagnozę osiągnięć maturzystów w województwie małopolskim na podstawie analizy danych zastanych pochodzących m.in. z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz rankingów edukacyjnych. Badanie przeprowadzono w układzie czterech regionów funkcjonalnych województwa małopolskiego: Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, Regionu Tarnowskiego, Małopolski Zachodniej i Małopolski Południowej.

Analiza obejmuje wyniki egzaminu maturalnego w 2025 roku, strukturę szkół ponadpodstawowych, wybory przedmiotów rozszerzonych, rozmieszczenie szkolnictwa zawodowego oraz powiązania między edukacją a regionalnym rynkiem pracy. Wyniki wskazują, że województwo małopolskie osiągnęło najwyższą w kraju zdawalność egzaminu maturalnego (90,8%), a średnie rezultaty z przedmiotów obowiązkowych i rozszerzonych były wyższe od średnich krajowych. Stwierdzono istotne zróżnicowanie regionalne, przy czym najwyższe wyniki uzyskali uczniowie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego oraz dużych miast, takich jak Kraków, Tarnów i Nowy Sącz.

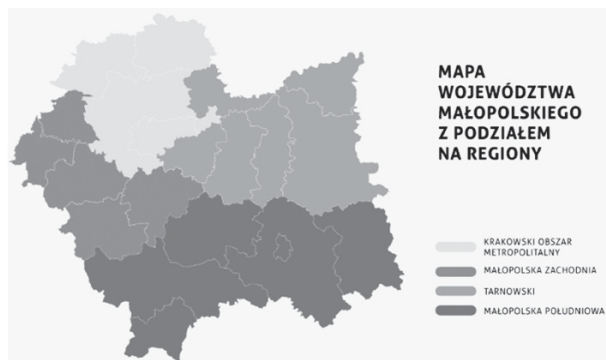
Badanie potwierdza zależność między poziomem urbanizacji a osiągnięciami edukacyjnymi, a także przewagę liceów ogólnokształcących nad technikami pod względem zdawalności egzaminu maturalnego. Wykazano ponadto, że struktura szkolnictwa zawodowego oraz dominujące kierunki kształcenia są w znacznym stopniu dostosowane do specyfiki gospodarczej poszczególnych regionów. Uzyskane wyniki mogą stanowić podstawę do prowadzenia regionalnej polityki edukacyjnej oraz planowania działań wspierających rozwój kapitału ludzkiego w województwie małopolskim.

Słowa kluczowe: egzamin maturalny, analiza danych zastanych, rozwój regionalny, polityka edukacyjna

Wstęp

Celem niniejszego artykułu jest zwrócenie uwagi na możliwość wykorzystania ogólnie dostępnych, lecz rozproszonych danych o wynikach kształcenia do realizacji nie tylko polityki lokalnej, lecz także regionalnej wewnątrz województwa. Analizę wykonano, stosując podział województwa małopolskiego na cztery regiony: Małopolska Południowa, Region Tarnowski, Małopolska Zachodnia, Krakowski Obszar Metropolitalny (rys. 1).

Podział ten jest konsekwentnie stosowany przez kilka lat przez Zarząd Województwa Małopolskiego jako element zasady regionalizacji społeczno-ekonomicznej oraz analizy funkcjonalnej ważnej dla planowania przestrzennego, w tym *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego*, mającego na celu efektywniejsze zarządzanie rozwojem regionalnym, ułatwiającym m.in. wykorzystanie funduszy europejskich.

Rysunek 1. Podział województwa małopolskiego na regiony

Źródło: <https://bo.malopolska.pl/o-budziecie/podzial-malopolski-na-regiony>.

Okręgowe komisje egzaminacyjne publikują wiele danych, które ułatwiają przeprowadzenie analiz wyników kształcenia zarówno w szkołach, gminach, jak i powiatach. Podstawową wartością wyników egzaminów na zakończenie edukacji na progu edukacyjnych jest obiektywizm, jakość standaryzowanych testów, kontrolowana samodzielność pracy zdających, ujednolicone zasady oceniania, kompetencje egzaminatorów. Nie ma jednak zestawień wyników nawiązujących do wprowadzonej zasady regionalizacji. W procedurze rekrutacyjnej do szkół ponadpodstawowych stosowana jest zasada równoważności wyników ocen szkolnych i oceny egzaminacyjnej. Egzaminy zawodowe odbywają się w trakcie szkolnej edukacji w technikach i branżowych szkołach I i II stopnia. Przystąpienie do tych egzaminów warunkuje ukończenie szkoły. Egzaminy maturalne nie są egzaminami obowiązkowymi, ale warunkują podjęcie dalszej nauki na poziomie studiów wyższych.

Przejęcie szkół przez samorządy lokalne nadało polskiej oświacie nowy kształt. Poszerzył się zakres ich obowiązków, a przede wszystkim zwiększyła się odpowiedzialność za jakość i stan oświaty na własnym terenie i kształtowanie polityki edukacyjnej, uwzględniającej miejscowe uwarunkowania i lokalne potrzeby mieszkańców. Polityka oświatowa to przede wszystkim określenie sieci szkół i placówek na swoim terenie, bezpośredni wpływ na status materialny szkół i placówek oświatowych poprzez zagwarantowanie środków finansowych na wykonywanie zadań, a także wpływanie na jakość kształcenia w szkołach samorządowych, m.in. poprzez doskonalenie nauczycieli i kadry kierowniczej. Przyjmuje się za J. Strzemiecznym (1998), że „polityka oświatowa samorządów to określenie lokalnych priorytetów i opracowanie zgodnie z nimi wieloletniego planu działań i decyzji finansowych”.

Charakterystyka terenu badań

Województwo małopolskie leży na południu Polski między województwami śląskim na zachodzie i podkarpackim na wschodzie, Słowacją na południu i województwem świętokrzyskim na północy. Powierzchnia województwa wynosi 15 183 km², co stanowi 4,9% powierzchni Polski. Pod względem powierzchni jest jednym z mniejszych województw, zajmując 12. miejsce wśród 16 województw w Polsce. Liczba mieszkańców województwa wynosi około 3 430 000 (koniec 2023 r.), co stanowi około 9% ludności kraju. Województwo małopolskie ma jeden z najwyższych wskaźników gęstości zaludnienia, będąc drugim województwem w kraju (226 os./km²). Najwyższą gęstość zaludnienia ma miasto Kraków (ponad 2400 os./km²), a wśród powiatów ziemskich powiat oświęcimski. Najniższą gęstość zaludnienia odnotowuje się w powiecie miechowskim (ok. 70 os./km²). Wynika to ze specyfiki tego regionu, który charakteryzuje się głównie rolniczym profilem i dużym rozproszeniem zabudowy wiejskiej, a także niskim wskaźnikiem urbanizacji (jedynym miastem w powiecie jest Miechów) i jednym z najsilniejszych trendów depopulacyjnych oraz wysokim wskaźnikiem starzenia się społeczeństwa w skali całego województwa. Drugim w kolejności najmniej zaludnionym obszarem w regionie jest sąsiadujący powiat proszowski, gdzie gęstość zaludnienia oscyluje wokół 102 os./km².

W miastach mieszka ok. 47,9% ludności (ogólnopolska średnia wynosi 59,5%). Stolicą województwa jest Kraków (ok. 800 tys. mieszkańców), a największymi miastami są Tarnów (ok. 103 tys.), Nowy Sącz (ok. 80 tys.), Oświęcim (ok. 35 tys.), Chrzanów (ok. 34 tys.).

Kraków ma niemal dwukrotnie niższą stopę bezrobocia oraz o ok. 50–60% wyższe przeciętne zarobki w porównaniu z powiatem miechowskim (obszarem o najniższej gęstości zaludnienia). Dysproporcje te obrazują klasyczny podział na dynamiczne, wielkomiejskie centrum gospodarcze oraz peryferyjne regiony o charakterze rolniczym.

Kobiety stanowią 51,5% mieszkańców, a średni wiek mieszkańców to 40,5 roku. Województwo małopolskie, jako jedno z pięciu województw, zanotowało w 2022 roku dodatnie saldo migracji (4,1 tys.).

Na terenie Małopolski wyróżniono 19 powiatów ziemskich i trzy miasta na prawach powiatu (Kraków, Tarnów, Nowy Sącz). Największy jest powiat nowosądecki (1 549 km²), a najmniejszy chrzanowski (372 km²). Uchwałą Zarządu Wojewódzkiego województwo małopolskie zostało podzielone na cztery regiony: Małopolska Południowa, Region Tarnowski, Małopolska Zachodnia, Krakowski Obszar Metropolitalny. Główne założenia metodologiczne zastosowanego podziału to **podejście węzłowe (nodalne)**: regiony wyodrębniono wokół silnych ośrodków miejskich (Kraków, Tarnów, Nowy Sącz / Nowy Targ), które skupiają życie społeczno-gospodarcze i infrastrukturalne, oraz **wspólnota problemów i potencjału**: grupowanie powiatów o podobnej strukturze gospodarczej, wyzwaniach rozwojowych (np. monokultura przemysłowa w Małopolsce Zachodniej, potencjał turystyczny na południu) oraz spójności historyczno-kulturowej.

Metoda pracy

W badaniu zastosowano metodę analizy danych zastanych (*desk research*), analizę dokumentów źródłowych, metodę statystyczno-porównawczą oraz analizę przestrzenną. Materiał empiryczny stanowiły dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, rankingów edukacyjnych oraz dokumentów samorządowych. Analizie poddano wskaźniki zdawalności, średnie wyniki egzaminacyjne, dominanty, strukturę szkół oraz dane dotyczące rynku pracy w układzie czterech regionów funkcjonalnych województwa małopolskiego. Badanie miało charakter diagnostyczno-porównawczy oraz studium przypadku regionu.

Postawiono następujące pytania badawcze:

1. Czy wyniki maturzystów z województwa małopolskiego są wyższe od średnich wyników krajowych?
2. Czy występują regionalne różnice w zdawalności egzaminu maturalnego w czterech regionach województwa małopolskiego?
3. Czy istnieje zależność pomiędzy poziomem urbanizacji regionu a wynikami egzaminacyjnymi uczniów?
4. Czy typ szkoły wpływa na wyniki egzaminu maturalnego?
5. Czy wybór przedmiotów rozszerzonych odzwierciedla aspiracje edukacyjne i kierunki dalszego kształcenia uczniów?
6. Czy rozmieszczenie szkolnictwa zawodowego odpowiada specyfice gospodarczej poszczególnych regionów?
7. Czy liczba szkół wysokiej jakości (wg rankingu Perspektyw) koncentruje się w wybranych obszarach regionu?

Hipotezy:

- H1:** Istnieje istotne zróżnicowanie wyników maturalnych pomiędzy regionami województwa małopolskiego.
- H2:** Regiony o wyższym poziomie urbanizacji osiągają lepsze wyniki egzaminacyjne.
- H3:** Absolwenci liceów osiągają wyższe wyniki maturalne niż absolwenci techników.
- H4:** Struktura szkolnictwa zawodowego odzwierciedla regionalne potrzeby rynku pracy.

Maturzyści i szkoły maturalne w regionach

W 2025 roku egzamin maturalny przeprowadzono w 381 szkołach województwa małopolskiego, w tym 224 to licea ogólnokształcące (59% ogółu szkół maturalnych) i 157 to technika (41%). W tabeli 1 podano liczbę zdających i liczbę szkół oraz wskaźnik zdawalności po wszystkich sesjach egzaminacyjnych (głównej w maju, dodatkowej w czerwcu i poprawkowej po koniec sierpnia).

Tabela 1. Maturzyści i szkoły województwa małopolskiego według czterech regionów

Region	Maturzyści 2025				Liczba szkół			Szkoły w %		
	Liczba	Liczba w %	Otrzymali świadectwo dojrzałości	Zdawalność w %	LO	Tech. i SB II st.	Ogółem	LO	Tech. i SB II st.	Ogółem
Małopolska Południowa	6 224	25	5 361	86,1	50	49	99	22	31	26
Region Tarnowski	4 584	19	4 078	89,0	45	33	78	20	21	20
Małopolska Zachodnia	4 342	18	3 816	87,9	33	33	66	15	21	17
Krakowski Obszar Metropolitalny	9 464	38	8 679	91,7	96	42	138	43	27	36
Ogółem	24 614	100	21 934	90,8	224	157	381	59	41	100
Licea	15 095		14 091	93,3						
Technika	9 446		8 245	87,3						

Największą grupę zdających stanowili zdający z **Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego**, w którym przystąpiły do wszystkich egzaminów obowiązkowych ogółem 9 464 osoby, co stanowi 38% ogółu zdających w województwie i 36% szkół. Egzamin ten przeprowadzono w 138 szkołach z czterech powiatów: m. Krakowa, krakowskiego, olkuskiego i miechowskiego.

Drugą grupę pod względem liczby zdających stanowią zdający z **Małopolski Południowej**, w której do egzaminu maturalnego przystąpiło 5361 osób, co stanowi 25% zdających w województwie i 20% szkół. Egzamin ten przeprowadzono w 99 szkołach z sześciu powiatów: m. Nowego Sącza, nowosądeckiego, limanowskiego, gorlickiego, nowotarskiego, tatrzańskiego.

Trzecim regionem pod względem liczby zdających jest **Region Tarnowski** w którym do egzaminu maturalnego przystąpiły ogółem 4 584 osoby, co stanowi 19% zdających w województwie i 20% szkół. Egzamin ten przeprowadzono w 78 szkołach z siedmiu powiatów: m. Tarnowa, dąbrowskiego, tarnowskiego, brzeskiego, bocheńskiego, proszowickiego, wielickiego.

Czwartym regionem pod względem liczby zdających jest region **Małopolska Zachodnia**, w którym do egzaminu maturalnego przystąpiły 4332 osoby, co stanowi 18% zdających w województwie i 17% szkół. Egzamin ten przeprowadzono w 66 szkołach z pięciu powiatów: suskiego, myślenickiego, wadowickiego, chrzanowskiego i oświęcimskiego.

Egzamin maturalny w 2025 roku wymagał przystąpienia do egzaminów z wszystkich przedmiotów obowiązkowych; obejmował egzaminy pisemne z języka polskiego, matematyki i języka obcego oraz egzaminy ustne z języka

polskiego i języka obcego oraz z jednego przedmiotu dodatkowego (z długiej listy możliwych) na poziomie rozszerzonym. Zdający często decydowali się na wybór kilku dodatkowych przedmiotów na poziomie rozszerzonym, nie będąc do końca przekonani o planowanym kierunku studiów i rekrutacyjnych preferencjach przedmiotowych uczelni. Absolwenci techników, którzy uzyskali dyplom z kwalifikacji zawodowych, nie musieli wybierać przedmiotu dodatkowego, ale często przystępowali do jednego z przedmiotów dodatkowych.

Absolwenci szkół małopolskich uzyskali najwyższy procent zdawalności egzaminu maturalnego w kraju – 83% zdawalności w terminie głównym, prawo do poprawki w terminie sierpniowym z jednego egzaminu uzyskało 11% zdających. **Ostatecznie po wszystkich sesjach** uzyskano poziom zdawalności na poziomie 90,8%, w tym **93,3% w liceach ogólnokształcących i 87,3% w technikach.**

Poziom zdawalności między czterema regionami w województwie zawierał się w granicach 86,1– 91,7%, sytuując najwyżej Krakowski Obszar Metropolitalny i kolejno Region Tarnowski, Małopolskę Zachodnią, Małopolskę Południową.

W tabeli 2 podano liczbę szkół w powiatach województwa małopolskiego według typów oraz nazwy miejscowości, w których szkoły maturalne są zlokalizowane.

Tabela 2. Liczba szkół maturalnych według typów w powiatach i miejscowościach

Region	Nazwa powiatu	Liczba szkół maturalnych		Nazwy miejscowości, w których zlokalizowane są szkoły maturalne
		licea	technika i SB II st.	
Małopolska Południowa	m. Nowy Sącz	16	15	Nowy Sącz
	nowotarski	14	9	Nowy Targ, Rabka-Zdrój, Krościenko n. Dunajcem, Jabłonka, Czarny Dunajec, Lipnica Wielka
	tatrzański	6	2	Zakopane
	limanowski	5	8	Limanowa, Mszana Dolna, Tymbark, Szczyrzyc
	nowosądecki	4	5	Stary Sącz, Krynica-Zdrój, Łącko, Nawojowa, Grybów, Marcinkowice
	gorlicki	5	10	Gorlice, Biecz, Bobowa, Bystra, Hańczowa
Region Tarnowski	m. Tarnów	18	8	Tarnów
	dąbrowski	3	3	Dąbrowa Tarnowska, Breń, Szczucin
	tarnowski	4	6	Tuchów, Zakliczyn, Żabno, Wojnicz, Ciężkowice, Gromnik
	brzeski	3	4	Brzesko, Czerwów
	bocheński	8	5	Bochnia, Nowy Wiśnicz, Łapanów, Żegocina
	proszowicki	2	2	Proszowice, Piotrkowice Małe
	wielicki	7	5	Wieliczka, Niepołomice, Gdów

Region	Nazwa powiatu	Liczba szkół maturalnych		Nazwy miejscowości, w których zlokalizowane są szkoły maturalne
		licea	technika i SB II st.	
Małopolska Zachodnia	suski	4	4	Sucha Beskidzka, Jordanów, Zawoja
	myślenicki	7	6	Myślenice, Dobczyce, Sułkowice, Lubień
	wadowicki	6	11	Wadowice, Kalwaria Zebrzydowska, Andrychów, Jaszczurowa
	chrzanowski	5	4	Chrzanów, Libiąż, Trzebinia
	oświęcimski	11	8	Oświęcim, Kęty, Brzeszcze, Zator
Krakowski Obszar Metropolitalny	m. Kraków	80	27	Kraków
	krakowski	7	6	Krzeszowice, Skawina, Czernichów, Piekary, Świątniki Górne, Giebułtów
	olkuski	6	5	Olkusz, Oświęcim, Kęty, Wolbrom, Zator, Brzeszcze
	miechowski	3	4	Miechów, Książ Wielki

Egzamin maturalny na poziomie podstawowym

W tabeli 3 podano liczbę maturzystów 2025 roku, który przystąpili do wszystkich obowiązkowych egzaminów i ich wyniki w ujęciu rezultatu średniego i najczęstszego (modalna) w powiecie z możliwością porównania ich w województwie i Polsce (dwa końcowe wiersze w tabeli).

W tabeli pogrubiono najwyższe średnie wyniki z każdego przedmiotu występujące w jednym z powiatów czterech regionów. Warto także zwrócić uwagę na drugą miarę tendencji centralnej, jaką jest modalna, która występuje jako najczęstszy wynik w powiatach (100% lub prawie 100%). Miara ta dowodzi, że w każdym z powiatów są warunki umożliwiające uzyskanie najwyższych rezultatów maturalnych przez zdających. Wszystkie wyniki egzaminacyjne, zarówno indywidualne, jak i szkolne czy w powiatach, należy wartościować w środowiskach lokalnych, uwzględniając zarówno zdolności, jak i pracowitość uczniów, kompetencje i zaangażowanie nauczycieli, aspiracje i możliwości finansowe rodziców, pozwalające na wsparcie młodzieży dodatkowymi zajęciami niwelującymi zaległości w nauce lub znacznie poszerzające wiadomości i sprawcze umiejętności uczniów, które wymagają nie tylko wiedzy, ale i umiejętności językowych syntetycznego zapisu odpowiedzi.

Warto także zwrócić uwagę na fakt, że nie tylko zdawalność w całym województwie (90,8%) jest wyższa niż średnio w Polsce (86,1%), ale każdy z czterech regionów uzyskuje wyższą zdawalność niż średni rezultat w Polsce.

W województwie małopolskim średnie wyniki na poziomie podstawowym z języka polskiego (62%), matematyki (64%) i języka angielskiego (79%) **są wyższe** niż odpowiednio w Polsce (59%, 61%, 64%).

Z języka polskiego tylko w czterech powiatach (limanowskim, nowosądeckim, proszowickim i miechowskim) średni wynik jest niższy niż średni wynik w Polsce. **Z matematyki** zdający w ośmiu powiatach uzyskali wyniki niższe niż

średnio w kraju (tatrzański, limanowski, nowosądecki, dąbrowski, tarnowski, proszowicki, chrzanowski i miechowski). **Z języka angielskiego** zdający we wszystkich powiatach uzyskali wyniki średnie wyższe niż w kraju.

Tabela 3. Zdający i ich wyniki na poziomie podstawowym według regionów i powiatów

Region	Powiat	Liczba maturzystów	Otrzymali świadectwo dojrzałości	Zdawalność w %	Liczba Liceów	Liczba techników i SB II st.	Język polski		Matematyka		Język angielski	
							średnia w %	modalna w %	średnia w %	modalna w %	średnia w %	modalna w %
Małopolska Południowa	m. Nowy Sącz	2 355	2 089	89	16	15	63	65	62	100	75	100
	nowotarski	1417	1232	87	14	9	62	67	61	100	75	100
	tatrzański	387	321	83	6	2	61	63	57	98	76	98
	limanowski	947	785	83	5	8	56	52	56	97	70	97
	nowosądecki	429	343	80	4	5	56	58	50	97	67	97
	gorlicki	689	591	86	5	10	62	63	61	100	74	100
	Ogółem	6 224	5 361	86	50	49						
Region Tarnowski	m. Tarnów	1 894	1 709	90	18	8	59	60	66	100	75	100
	dąbrowski	244	186	76	3	3	61	63	51	100	75	100
	tarnowski	374	312	83	4	6	60	60	53	98	76	98
	brzeski	432	389	90	3	4	62	65	63	100	70	97
	bocheński	942	871	92	8	5	61	60	64	100	67	97
	proszowicki	130	97	75	2	2	58	47	49	88	74	100
	wielicki	568	514	90	7	5	62	63	63	97	75	100
	Ogółem	4 584	4 078	89	45	33						
Małopolska Zachodnia	suski	572	484	85	4	4	60	60	58	98	74	98
	myślenicki	883	768	87	7	6	60	53	58	100	73	100
	wadowicki	1 039	938	90	6	11	67	67	63	100	78	100
	chrzanowski	638	570	89	5	4	60	57	59	98	80	98
	oświęcimski	1 210	1 056	87	11	8	60	67	61	100	79	100
	Ogółem	4 342	3 816	88	33	33						
Krakowski Obszar Metropolitalny	m. Kraków	7 821	7200	92	80	27	64	63	71	100	86	100
	krakowski	578	532	92	7	6	61	50	64	100	81	100
	olkuski	734	690	94	6	5	60	70	66	100	79	100
	miechowski	331	257	78	3	4	57	50	52	100	69	100
	Ogółem	9 464	8 679	92	96	42						
Województwo małopolskie		24 693		90,8			62	.	64	.	79	.
Polska		256 716		86,1			59		61		64	

Legenda: wyniki wyższe niż średnio w Polsce zaznaczono **boldem**, wyniki niższe kursywą.

Zdający egzaminy maturalne **na poziomie rozszerzonym** najczęściej wybierali te przedmioty, do których przystępowali na poziomie podstawowym. Najczęściej wybieranym językiem obcym był język angielski, a następnie matematyka i język polski. Wybór wszystkich przedmiotów jest uwarunkowany planami zakończenia edukacji na poziomie maturalnym (spełnienie wymagania przystąpienia do jednego przedmiotu na poziomie rozszerzonym – bez progu zdawalności) lub kontynuacji nauki z uwzględnieniem wymaganych egzaminów wykorzystywanych w procesie rekrutacyjnym na poszczególne kierunki studiów. Świadczą o tym rozkłady wyników ze wszystkich egzaminów na poziomie rozszerzonym (rys. 2).

Rysunek 2. Wybór przedmiotów na poziomie rozszerzonym

Tabela 4. Zdający i ich wyniki na poziomie rozszerzonym według regionów i powiatów

Region	Powiat	Język polski		Matematyka		Język angielski		Historia		Wiedza o społeczeństwie	
		średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających
Małopolska Południowa	m. Nowy Sącz	61	505	28	669	60	1610	49	108	32	67
	nowotarski	50	268	33	349	62	975	50	52	21	23
	tatrzański	52	91	25	95	58	290	51	21	25	16
	limanowski	47	173	21	236	56	631	31	47	21	26
	nowosądecki	46	73	24	45	53	272	51	12	16	8
	gorlicki	51	125	37	174	60	447	46	25	39	21
Ogółem zdających		1 235		1 568		4 225		265		161	

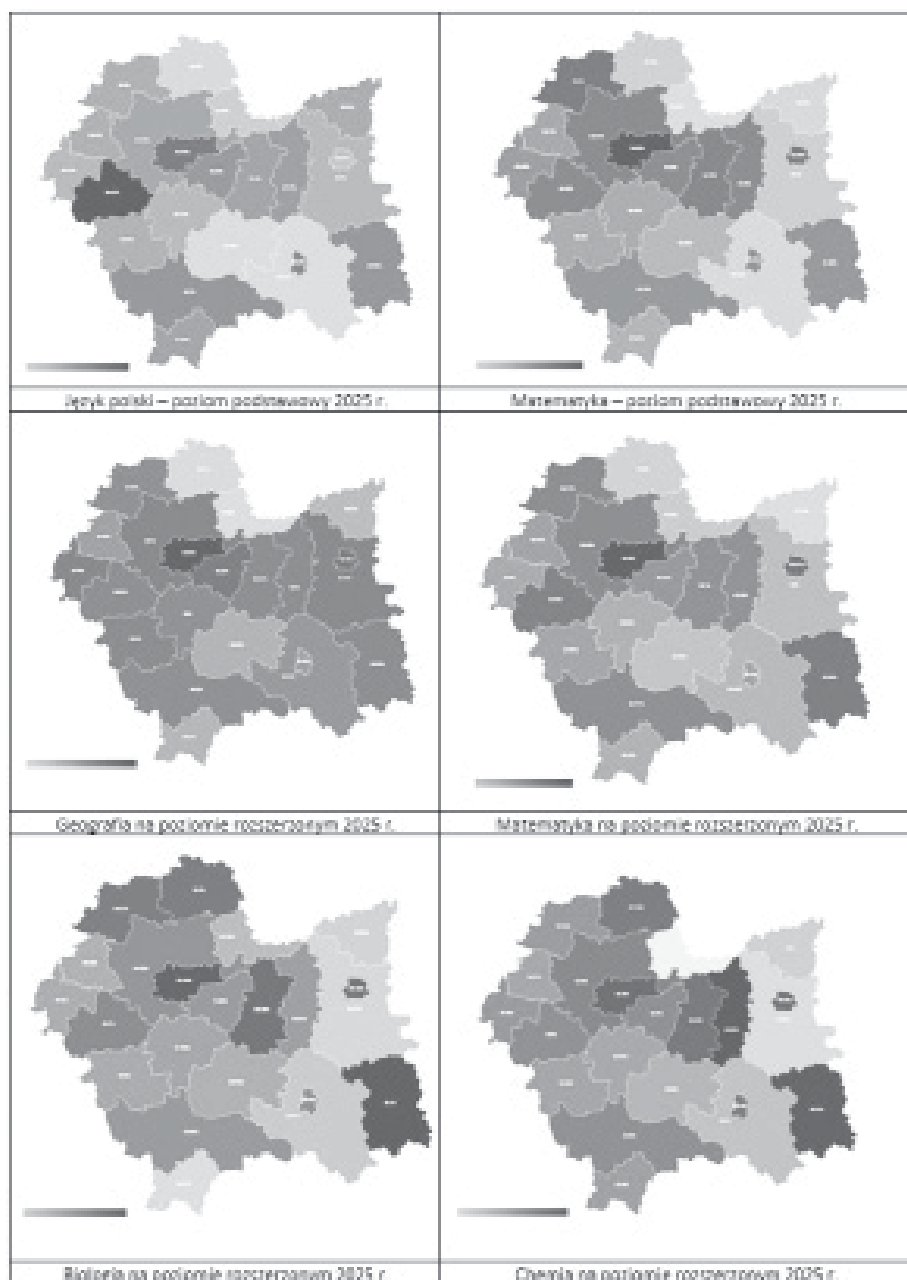
Region	Powiat	Język polski		Matematyka		Język angielski		Historia		Wiedza o społeczeństwie	
		średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających
Region Tarnowski	m. Tarnów	49	395	39	572	66	1410	53	81	32	65
	dąbrowski	30	45	13	41	45	181	49	8	.	3
	tarnowski	37	58	22	50	57	228	49	14	30	13
	brzeski	44	67	32	126	54	328	42	17	22	23
	bocheński	47	160	32	249	63	625	36	19	32	59
	proszowicki	48	24	19	19	47	73	.	3	.	2
	wielicki	54	108	30	153	62	473	39	16	25	13
Ogółem zdających		857		1 210		3 318		158		178	
Małopolska Zachodnia	suski	63	94	28	128	60	404	42	30	31	21
	myślenicki	47	136	25	217	60	609	42	24	37	40
	wadowicki	47	215	36	240	62	760	49	53	36	49
	chrzanowski	36	135	28	141	61	515	43	27	28	43
	oświęcimski	53	250	27	353	65	929	44	75	30	60
Ogółem zdających		830		1 079		3 217		209		213	
Krakowski Obszar Metropolitalny	m. Kraków	58	1 700	44	3125	72	5946	56	452	50	423
	krakowski	49	121	33	128	66	422	49	19	41	22
	olkuski	47	135	33	207	64	549	52	41	41	63
	miechowski	42	66	17	95	58	199	39	18	15	14
Ogółem zdających		2 022		3 555		7 116		530		522	
Województwo Małopolskie	średnia	53	.	36	.	65	.	50	.	39	.
Polska		46	.	33	.	64	.	45	.	32	.

Legenda: wyniki wyższe niż średnio w Polsce zaznaczono **boldem**, wyniki niższe kursywą.

Zdający egzamin maturalny **na poziomie rozszerzonym** w województwie małopolskim uzyskali ze wszystkich przedmiotów, tj. języka polskiego, matematyki, języka angielskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, biologii, geografii, fizyki, chemii i informatyki, wynik wyższy niż średni w kraju (patrz dwa ostatnie wiersze w tabelach 4 i 5). Najwyższymi średnimi wynikami wyróżniają się największe miasta na prawach powiatów, jak Kraków, Nowy Sącz i Tarnów, oraz powiaty: bocheński, brzeski, wadowicki, olkuski, suski. Zróżnicowanie średnich wyników uzyskanych przez zdających przedstawiono na rysunku 3.

Tabela 5. Zdający i ich wyniki na poziomie rozszerzonym według regionów i powiatów

Region	Powiat	Biologia		Geografia		Fizyka		Chemia		Informatyka	
		średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających	średnia w %	liczba zdających
Małopolska Południowa	m. Nowy Sącz	45	352	35	526	49	63	46	169	43	52
	nowotarski	44	210	38	328	50	25	41	79	41	32
	tatrzański	29	48	30	109	34	8	36	19	.	4
	limanowski	40	127	31	126	50	11	30	63	36	29
	nowosądecki	34	70	36	76	.	2	26	20	.	.
	gorlicki	56	91	39	167	70	16	55	36	34	16
Liczba zdających		898		1 332		125		386		133	
Region Tarnowski	m. Tarnów	51	372	42	368	49	50	50	195	47	84
	dąbrowski	32	40	29	32	10	8	21	6	38	8
	tarnowski	31	53	40	103	12	8	15	8	36	8
	brzeski	43	54	39	50	32	7	56	13	33	15
	bocheński	52	120	39	121	43	14	48	74	45	17
	proszowicki	37	21	20	25	.	3	.	3	.	3
	wielicki	44	71	42	129	53	12	41	29	35	20
Liczba zdających		731		828		102		328		155	
Małopolska Zachodnia	suski	41	61	39	105	41	11	34	13	48	7
	myślenicki	41	113	38	160	35	25	34	41	22	16
	wadowicki	47	158	39	149	64	26	41	64	37	37
	chrzanowski	40	95	34	109	60	23	34	48	42	10
	oświęcimski	40	181	40	331	41	44	38	76	35	30
Liczba zdających		608		854		129		242		100	
Krakowski Obszar Metropolitalny	m. Kraków	56	1305	49	1278	65	373	52	865	55	437
	krakowski	45	88	40	169	50	19	43	46	32	10
	olkuski	50	127	38	118	52	38	38	53	22	15
	miechowski	50	35	21	20	29	13	47	21	47	5
Liczba zdających		1 555		1 585		443		985		467	
Województwo małopolskie	średnia	48	.	41	.	55	.	46	.	47	.
Polska		46	.	40	.	52	.	43	.	43	.

Rysunek 3. Średnie procentowe wyniki przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym oraz najczęściej wybierane przedmioty na poziomie rozszerzonym (poza językiem angielskim)

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>.

Co wpływa na osiągnięcia uczniów?

Wielu naukowców prowadziło badania na ten temat, wykorzystując narzędzie zwane modelem hierarchiczno-linearnym, które pozwala uwzględnić wpływ czynników takich jak: zaangażowanie ucznia, różne strategie nauczania i uczenia się, status ekonomiczny rodziny itp. na osiągnięcia ucznia. Opierając się na wynikach tych badań, J. Hattie (2015) stwierdził, że można wyróżnić sześć głównych źródeł różnic mających wpływ na osiągnięcia uczniów.

Sami uczniowie – zdolności i zaangażowanie wpływają na osiągnięcia przez nich wyniki w około 50%. Korelacja między zdolnościami a osiągnięciami jest bardzo wysoka. Rolą szkoły jest pomoc wszystkim uczniom, aby ich uczenie przyniosło efekty.

Środowisko – wpływa na osiągnięcia na poziomie 5–10%, gdyż większość czynników pokrywa się z cechami samego ucznia. Dodatkowy wpływ polega na zachęcie ze strony rodziców i opiekunów.

Szkoła – wpływa na osiągnięcia na poziomie 5–10%. Dyskusja nad sposobami finansowania szkoły i liczebnością uczniów w klasach czy projektem budynku ma tylko sens praktyczny i nie wnosi wiele, jeśli chodzi o osiągnięcia szkolne uczniów.

Sposób zarządzania szkołą – dyrekcja tworzy w dużej mierze klimat szkoły. Najlepszy możliwy wpływ na uczniów osiągają dyrektorzy, którzy minimalizują kontrolę biurokratyczną, tworząc klimat zbliżony do otwartości szkoły, oddający poczucie psychologicznego bezpieczeństwa oraz szkoły otwartej na debatę. Styl zarządzania wpływa zatem na efekty uczenia się pośrednio.

Grupa rówieśnicza – wpływa na osiągnięcia na poziomie 5–10%. Nie ma więc większego znaczenia, z kim uczeń chodzi do szkoły, poza wyjątkami, gdy uczeń zmienia szkołę.

Nauczyciele – praca nauczyciela wpływa na osiągnięcia uczniów w około 30%. Jest to zatem olbrzymie pole manewru, a wiedzę, pracę i zaangażowanie nauczyciela trudno przecenić.

Najlepsi nauczyciele doskonale rozumieją własny przedmiot, potrafią odróżnić rzeczy ważne od błahych, a także łączyć spontanicznie sytuacje w klasie z treściami przedmiotowymi, osobistymi doświadczeniami czy wiedzą z innych przedmiotów. Potrafią myśleć elastycznie, podejmować trafne decyzje, przewidują trudności i planują, jak im zaradzić. Tworzą klimat, w którym uczniowie nie boją się popełniać błędów, potrafią nadzorować proces uczenia się i udzielać informacji zwrotnej o skuteczności uczenia się. Dbają o dobre relacje z uczniami, nie zasłaniając się formalnym autorytetem, i świadomie angażują uczniów w proces uczenia się, ucząc ich samoregulacji i zachęcając do brania odpowiedzialności za swój proces rozwoju.

Szkoły, które dodają skrzydeł

Wyniki maturalne z egzaminów z przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych są wykorzystywane przez wydawnictwo **Perspektywy** do wyróżniania szkół **Certyfikatami jakości szkoły**. Dane do rankingu liceów i techników wydawnictwo uzyskuje od okręgowych komisji egzaminacyjnych, komitetów głównych olimpiad i Systemu Informacji Oświatowej (SIO). Ranking jest przygotowywany od 18 lat. **Ranking ten uwzględnia szkoły**, w których maturę w maju zdawało **minimum 12 uczniów** oraz w których **średnie wyniki z języka polskiego i matematyki** zdawane na poziomie podstawowym były **nie niższe niż 0,75 średniej krajowej**.

Główne wskaźniki rankingowe zostały unormowane do 100, gdzie 100 otrzymuje szkoła najlepsza w danym kryterium. Wyniki kolejnych szkół są odniesieniem do wyniku najlepszej szkoły w tym kryterium. Ranking odzwierciedla starania szkół o jak najwyższe wyniki. Szkoły mogą nieodpłatnie publikować swoje tarcze (złote: miejsca 1–200, srebrne: 201–500 i brązowe: 501–1000) na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych (tab. 6).

Tabela 6. Wagi procentowe i kryteria dla wyników rankingowych

Ogólnopolski ranking liceów 1999–2026	Ogólnopolski ranking techników 2011–2026
matura przedmioty dodatkowe – 45%	egzamin zawodowy – 30%
matura przedmioty obowiązkowe – 30%	matura przedmioty dodatkowe – 30%
olimpiady – 25%	matura przedmioty obowiązkowe – 20%
	olimpiady – 20%

Źródło: „Perspektywy”, nr 1–2, styczeń 2026, s. 44–45.

W styczniu 2026 roku wyróżniono **certyfikatami jakości** w województwie małopolskim na podstawie rezultatów egzaminów i olimpiad w 2025 roku 93 szkoły licealne, co stanowi 42% ogółu liceów, i 99 techników, co stanowi 63% ogółu techników. Na ogólną liczbę 4800 szkół w Polsce, w których przeprowadzono egzamin maturalny, nagrodzone szkoły w województwie małopolskim (192 szkoły) stanowią 4% ogółu szkół.

Złote tarcze otrzymały – 23 licea i 27 techników; **srebrne tarcze** – 28 liceów, 32 technika; **brązowe tarcze** – 42 licea i 40 techników.

Złote tarcze otrzymało 16 liceów w Krakowie, po trzy licea w Tarnowie i w Nowym Sączu, po jednym liceum w Wadowicach, Libiążu i Oświęcimiu.

Złote tarcze otrzymało sześć techników w Krakowie, trzy technika w Nowym Sączu, po dwa w Tarnowie i Nowym Targu, Oświęcimiu i Gorlicach, po jednym w Rabce-Zdroju, Brzesku, Wieliczce, Olkuszu, Andrychowie, Myślenicach, Wadowicach, Zakopanem, Czchowie i Limanowej.

Najwyższą pozycję wśród liceów zajmuje V LO im. Augusta Witkowskiego w Krakowie (**druga pozycja wśród wszystkich liceów w Polsce**) oraz Technikum Łączności nr 13 im. Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku w Krakowie – **pierwsza pozycja w kraju!**

Rada Miasta Krakowa w ramach **Krakowskiego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów** organizuje także corocznie konkursy i nagradza uczniów za najwyższe wyniki egzaminów. Oto przykłady konkursów: „Mistrz Matury”, „Mistrz Matury Międzynarodowej”, „Technik 100%” (dla uczniów techników i szkół branżowych II stopnia), „Specjalista 100%” (dla uczniów szkół branżowych I stopnia), „Ósmoklasista 100%”.

Szkolnictwo zawodowe

Szkolnictwo zawodowe w województwie małopolskim realizuje swoje zadania w technikach i szkołach branżowych I i II stopnia oraz szkołach pomaturalnych. Uprawnienia do przystąpienia do egzaminu maturalnego przysługują absolwentom techników i branżowych szkół II stopnia (w których pojedyncze osoby decydują się na zdawanie egzaminu maturalnego).

Do egzaminu maturalnego w województwie małopolskim w 2025 roku przystąpiło 9 445 absolwentów techników, co stanowi 38% ogółu absolwentów (liceów i techników). Egzamin maturalny przeprowadzono w 157 technikach.

Zdawalność egzaminu maturalnego przez absolwentów tych szkół w maju wyniosła 76% i była najwyższa spośród 16 województw w kraju, dodatkowo możliwość przystąpienia do poprawki miało 16% zdających. Po wszystkich sesjach rezultat zdawalności wyniósł ostatecznie 87,3% i był w dalszym ciągu najwyższy w kraju, ale nieco niższy niż w liceach (93,3%). W trakcie nauki w technikach uczniowie zdają egzaminy zawodowe, a pozytywny wynik tych egzaminów zwalnia ich z konieczności wyboru przedmiotu dodatkowego z grupy przedmiotów ogólnokształcących na poziomie rozszerzonym. Liczba zdających, którzy zgłosili posiadanie dokumentu zawodowego zwalniającego z egzaminu dodatkowego i nie deklarowali żadnych innych egzaminów dodatkowych, to 1 718 osób. Natomiast 1 235 zdających mimo posiadania dokumentu zwalniającego z egzaminu dodatkowego deklarowało inne egzaminy dodatkowe.

W 2025 roku w województwie małopolskim wydano 6 892 dyplomy zawodowe w 103 zawodach. Najwięcej dyplomów (powyżej 100) wydano w takich zawodach jak: mechanik pojazdów samochodowych (618), kucharz (611), florysta (571), sprzedawca (517), technik sterylizacji medycznej (390), asystentka stomatologiczna (345), cukiernik (317), technik masażysta (308), technik usług kosmetycznych (267), monter zabudowy i robót wykończeniowych (267), higienistka stomatologiczna (249), technik administracji (245), opiekun medyczny (229), terapeuta zajęciowy (155), elektromechanik pojazdów samochodowych (131), elektryk (123), ślusarz (117).

W tabeli 7 przedstawiono dominanty wydanych dyplomów zawodowych w czterech regionach, ze świadomością, że profile kształcenia w szkołach zlokalizowanych na tych obszarach nie ulegają zmianie przez lata; próbuje się zniwelować braki na lokalnym lub krajowym rynku pracy poprzez tworzenie klas wielozawodowych lub oddziałów dla pojawiających się nowych zawodów (np. logistyk, technik cyberbezpieczeństwa). Część tych dyplomów jest wydawana po ukończeniu szkoły branżowej I stopnia, np. ślusarz, elektryk.

Najwięcej dyplomów zawodowych wydano w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym – 2 885, co stanowi 42% ogółu, w tym w m. Krakowie 90% ogółu tych dyplomów. Kolejne miejsca zajmują regiony: Małopolska Południowa – 1 597 (23%), Region Tarnowski – 1 337 (13%) i Małopolska Zachodnia – 1 073 (16%). W tabeli 7 podano liczbę dyplomów według powiatów wchodzących w skład regionów oraz nazwy zawodów najliczniej wydanych dyplomów w regionie w 2025 r.

Tabela 7. Dyplomy zawodowe wydane w roku 2025 według powiatów i regionów

Region	Powiat	Liczba dyplomów	Najliczniejsze dyplomy zawodowe wydane w regionie
Małopolska Południowa	m. Nowy Sącz	565	mechanik pojazdów samochodowych (249), sprzedawca (192), kucharz (176), cukiernik (79), monter robót wykończeniowych w budownictwie (66), asystentka stomatologiczna (62), technik masażysta (59), higienistka stomatologiczna (58), fryzjer (52), elektromechanik pojazdów samochodowych (38), elektryk (38)
	nowotarski	355	
	tatrzański	79	
	limanowski	170	
	nowosądecki	129	
	gorlicki	299	
	Ogółem	1 597	
23% dyplomów wydanych w województwie			
Region Tarnowski	m. Tarnów	583	kucharz (163), sprzedawca (154), mechanik pojazdów samochodowych (118), monter robót wykończeniowych w budownictwie (100), cukiernik (98), elektryk (57), ślusarz (54), Technik sterylizacji medycznej (50), asystentka stomatologiczna (43), technik administracji (41), opiekun medyczny (41), florysta (40), monter izolacji przemysłowych (37), opiekunka dziecięca (33)
	dąbrowski	68	
	tarnowski	144	
	brzeski	177	
	bocheński	228	
	proszowicki	11	
	wielicki	126	
	Ogółem	1 337	
19% dyplomów wydanych w województwie			
Małopolska Zachodnia	suski	137	kucharz (144), mechanik pojazdów samochodowych (131), sprzedawca (98), operator obrabiarek skrawanych (98), cukiernik (65), asystentka stomatologiczna (55), technik sterylizacji medycznej (40), technik masażysta (33), higienistka stomatologiczna (32), stolarz (32), terapeuta zajęciowy (27), florysta (25), ślusarz (22), technik administracji (21)
	myślenicki	199	
	wadowicki	171	
	chrzanowski	154	
	oświęcimski	412	
		Ogółem	
16% dyplomów wydanych w województwie			
Krakowski Obszar Metropolitalny	m. Kraków	2 589	florysta (430), technik sterylizacji medycznej (263), technik masażysta (203), technik usług kosmetycznych (192), asystentka stomatologiczna (185), technik administracji (164), opiekun medyczny (141), higienistka stomatologiczna (131), kucharz (131), mechanik pojazdów samochodowych (127), terapeuta zajęciowy (90), cukiernik (75), sprzedawca (73), monter zabudowy i robót wykończeniowych (71), technik bezpieczeństwa i higieny pracy (49), elektromechanik pojazdów samochodowych (48), podolog (35), opiekunka dziecięca (33), magazynier-logistyk (30)
	krakowski	127	
	olkuski	133	
	miechowski	36	
		Ogółem	
42% dyplomów wydanych w województwie			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.oke.krakow/wyniki-egzaminow-zawodowych.

W tabeli 8 zestawiono branże, które najsilniej rozwijają się, tworząc nowe miejsca pracy, według czterech regionów podziału województwa małopolskiego.

Tabela 8. Branże najsilniej rozwijające się w regionach województwa małopolskiego

Region	Powiat	Specyfika rozwoju gospodarczego regionu
Krakowski Obszar Metropolitalny	m. Kraków	Region generuje ponad połowę wszystkich nowych miejsc pracy w województwie. Rozwój napędzają głównie usługi nowoczesne i wysokie technologie.
	krakowski	Sektor BPO/SSC i IT : centra usług wspólnych, finanse, <i>outsourcing</i> procesów biznesowych oraz programowanie i cyberbezpieczeństwo.
	olkuski	Badania i rozwój (R&D) oraz biotechnologia : nowe laboratoria i centra technologiczne globalnych koncernów (w tym technologie medyczne).
	miechowski	Budownictwo mieszkaniowe i infrastrukturalne : wynika z ciągłego napływu nowych mieszkańców i rozbudowy przedmieść Krakowa
Małopolska Zachodnia	suski	Region przechodzi głęboką dekarbonizację i transformację przemysłową. Nowe miejsca pracy powstają w obszarach nowoczesnej produkcji i eko transformacji:
	myślenicki	Zielona gospodarka i OZE : produkcja, montaż oraz serwis pomp ciepła, instalacji fotowoltaicznych oraz systemów magazynowania energii.
	wadowicki	Automatyzacja i Przemysł 4.0 : nowoczesne przetwórstwo przemysłowe, logistyka magazynowa (zlokalizowana wzdłuż autostrady A4) oraz mechanika i mechatronika.
	chrzanowski	
	oświęcimski	Przetwórstwo spożywcze (eko żywność) : rozwój lokalnych przedsiębiorstw stawiających na certyfikowane produkty rolnicze i przetwórcze
Małopolska Południowa	m. Nowy Sącz	Rynek pracy opiera się tu na silnym sektorze prywatnym, rzemiośle i unikalnych walorach geograficznych regionu.
	nowotarski	Przemysł drzewny, meblarski i budowlany : produkcja stolarki okiennej i drzwiowej (sąddeckie zagłębienie okienne) oraz produkcja mebli i domów drewnianych.
	tatrzański	
	limanowski	Turystyka, hotelarstwo i gastronomia (HoReCa) : całoroczny przemysł wolnego czasu, usługi spa, pensjonaty i nowoczesne stacje narciarskie (szczególnie Podhale i Sądeckczyzna).
	nowosądecki	Transport i spedycja międzynarodowa : rozwój logistyki drogowej i firm przewozowych obsługujących rynki południowej Europy
	gorlicki	
Region Tarnowski	m. Tarnów	Obszar ten łączy silne tradycje produkcyjne z obsługą logistyczną i specjalistycznymi usługami społecznymi.
	dąbrowski	Logistyka, magazynowanie i e-commerce : intensywny rozwój centrów dystrybucyjnych przy zjazdach z autostrady A4 (zwłaszcza w okolicach Bochni, Brzeska i Tarnowa).
	tarnowski	
	brzeski	Przemysł chemiczny, metalowy i maszynowy : unowocześnianie istniejących zakładów produkcyjnych i zapotrzebowanie na operatorów maszyn CNC oraz spawaczy.
	bocheński	
	proszowicki	Opieka zdrowotna i usługi medyczno-opiekuńcze : wynikają z barier demograficznych (starzenie się społeczeństwa) i tworzenia nowych miejsc w placówkach opieki długoterminowej
	wielicki	

Źródło: opracowano na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie (badanie *Barometr zawodów*), regionalnych programów operacyjnych oraz trendów inwestycyjnych.

Legenda: Sektor BPO/SSC (Business Process Outsourcing i Centra Usług Wspólnych) jest kluczowym elementem rynku usług biznesowych w Polsce i Europie. Badania i rozwój (R&D) to proces, który obejmuje badania naukowe oraz prace rozwojowe mające na celu zwiększenie wiedzy oraz tworzenie nowych lub ulepszonych produktów, usług, procesów lub technologii.

Barometr zawodów 2026 roku wskazuje, że województwo małopolskie znajduje się wśród **trzech województw, które zanotują największe braki kadrowe** (opolskie, pomorskie, małopolskie). Przewidywane braki kadrowe w województwie małopolskim pojawią się aż w 34 zawodach, w tym m.in. w zawodach z branży budowlanej, edukacyjnej oraz medyczno-opiekuńczej, a także TSL (transport–spedycja–logistyka) i produkcyjno-przetwórczej. W województwie małopolskim spodziewana jest także nadwyżka w zakresie jednego zawodu, jakim jest technik ekonomista.

Deficyt kadr, o którym mowa, dotyczy zawodów zarówno wymagających kwalifikacji na poziomie szkół branżowych, techników, szkół policealnych, jak i szkół wyższych. Wymieniono je w porządku alfabetycznym: blacharze i zbrojarze, blacharze i lakiernicy, brukarze, cieśle i stolarze budowlani, elektrycy i energetycy, fizjoterapeuci i masażyści, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, lekarze, magazynierzy, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i języków obcych, nauczyciele przedmiotów zawodowych, pedagodzy i nauczyciele wspierający, piekarze, pielęgniarki i położne, pracownicy robot wykończeniowych w budownictwie, pracownicy służb mundurowych, psycholodzy i terapeuci, ratownicy medyczni, ratownicy budowlani, samodzielni księgowi, spawacze, ślusarze.

Zakończenie

Województwo małopolskie jest województwem, które uzyskało najwyższy wskaźnik zdawalności egzaminu maturalnego spośród wszystkich województw.

1. Zdający egzamin maturalny w 2025 roku osiągnęli wyższe wyniki niż średnio w Polsce pod względem zdawalności (90,8% wobec 86,1% w Polsce) i najwyższe wśród województw w Polsce, a także wyższe niż średnie dla Polski wyniki z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym (język polski, matematyka, język angielski) oraz wyniki na poziomie rozszerzonym z historii, wiedzy o społeczeństwie, biologii, geografii, fizyki, chemii i informatyki.
2. Analiza wykazała zróżnicowanie regionalne w zdawalności egzaminu maturalnego. Najwyższą zdawalność osiągnął Krakowski Obszar Metropolitalny (91,7%), następnie Region Tarnowski (89,0%), Małopolska Zachodnia (87,9%) oraz Małopolska Południowa (86,1%). Oznacza to przewagę wskaźnika zdawalności obszarów silniej zurbanizowanych i metropolitalnych. W ramach każdego z regionów występują znacznie większe różnice zdawalności i średnich wyników między powiatami.
3. Najwyższe wyniki uzyskują uczniowie z dużych ośrodków miejskich, zwłaszcza Krakowa, Tarnowa i Nowego Sącza. Sugeruje to dodatnią zależność pomiędzy dostępnością infrastruktury edukacyjnej, kapitałem społecznym i poziomem urbanizacji a rezultatami edukacyjnymi.
4. Licea ogólnokształcące osiągnęły wyższą zdawalność (93,3%) niż technika (87,3%), co wskazuje na zróżnicowanie efektów kształcenia między typami szkół.

5. Wybór przedmiotów rozszerzonych odzwierciedla przedmioty, które były zdawane na poziomie podstawowym (język angielski, język polski, matematyka) oraz inne najczęściej wymagane w procesie rekrutacji na studia (geografia, biologia).
6. Struktura wydawanych dyplomów zawodowych oraz dominujące kierunki kształcenia odpowiadają lokalnym potrzebom rynku pracy, np. sektorowi usług biznesowych w Krakowie, turystyce na południu czy przemysłowi w Małopolsce Zachodniej.
7. Największa koncentracja szkół wyróżnionych certyfikatami jakości występuje w Krakowie i dużych miastach powiatowych, co potwierdza przestrzenną koncentrację potencjału edukacyjnego.
8. Najważniejszym źródłem wysokich wyników maturalnych małopolskich absolwentów są sami uczniowie, nauczyciele, środowisko, szkoła, w tym sposób zarządzania, i grupa rówieśnicza.

Literatura

- Hattie J., *Widoczne uczenie się dla nauczycieli. Jak maksymalizować siłę oddziaływania na uczenie się* (tytuł oryg. *Visible Learning for Teachers*), „Szkoła ucząca się”, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.
- Strzemieczny J. (współaut.), *Jakie mamy szkoły? Poradnik dla tworzących lokalną politykę oświatową*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 1998.
- Weber E., *Drogowskazy uczenia się. Najskuteczniejsze strategie nauczania i uczenia się według Johna Hattie*, „Meritum” 2018, nr 3(50).

Netografia

- Wyniki egzaminów: www.oke.krakow.pl/wyniki egzaminów.
<https://bo.malopolska.pl/o-budzenie/podzial-malopolski-na-regiony>.
<https://licea.perspektywy.pl/rankingi/ranking-malopolski/>.
<https://technika.perspektywy.pl/rankingi/ranking-malopolski/>.
<https://barometrzwodow.pl/#malopolskie>.